14e. Jaar, Nr. 3. --'sHERTOGENBOSCH.-- Donderdag, 6 Januarij, 1842.

DE NOORD-BRABANDER.

Staat- en Letterkundig Dagblad.

DICERE VERUM QUID VETAT? HORATIUS.

ABONNEMENTS-PRIJS.
Voor de Stad, f 12-
Franco per post, » 14-.

ADVERTENTIEN.
15 cent de regel
behalve 35 cent zegel.

(*Verschijnende driemalen ter week:* Dingsdag, Donderdag *en* Zaturdag)

NEDERLAND
Gedurende de laatste 30 Jaren.

(Vervolg en Slot van No. 2)

Hoe treurig was Nederland gesteld, toen het, bepaaldelijk op een derde van zijne vorige gestalte teruggebragt, zich zelven en vooral zijnen geldelijken toestand beschouwde! Toen de boeken opengingen, en de kosten, die de scheuring veroorzaakt had, werden opgesomd, en alles werd bijeengetrokken, wat aangeteekend stond en wat niet stond aangeteekend! Millioenen schats, buiten weten der onmiskenbare beheerders van 's lands middelen aangewend, deden de schaamte in het aanzigt stijgen van hen, die immer gewoon waren alle handelingen der regering toe te juichen. Maar hetgeen nog meer verslagenheid in den lande veroorzaakte, en misschien meer invloed had op de weigering van een budget door algemeene stemmen (1839), was het gerucht van een voorgenomen huwelijk van Z. M. Willem I. met eene Katholieke Belgische staatsdame. Dit huwelijk, hoewel dan ook slechts morgonatisch, scheen een gedeelte der natie een val te zijn, erger dan die van Salomon. Waarom? Dit kunnen wij niet beslissen. Sommigen meenden, omdat die dame eene Belge is, maar dit schijnt evenmin aannemelijk, als dat men zou beweren, dat de tegenwoordige Erfprins geen regt op den troon heeft, en der natie min dierbaar moet zijn, omdat hij te Brussel is geboren. Anderen, omdat haar naam, is d' Oultremont; maar dit schijnt alleen, met eenige reden van hooger geplaatste personaadjes te kunnen worden vooronderstelde, die daarvoor liever de *Saxe*, *d'Orleans*, de *Toscanes* zouden hebben willen lezen. Eindelijk anderen: omdat zij ultramontaansch, omdat zij Katholiek is, en dit laatste, hoezeer schier ongelooflijk, wanneer men ziet wat er in Pruissen, in Beijeren, in Saxen, in Mecklenburg plaats vindt, schijnt onder alle gissingen toch de waarschijnlijkste te wezen. Wat er van zij: zoo groot was de verbazing en de ontsteltenis, zegge ik liever, de verbittering, en de woede, die deze mare onder de Protestanten te weeg bragt, zoo groot een afschuw en verfoeijing, onteering en verguizing maakte eensklaps plaats voor de liefde, die men tot hier toe den aangebeden vorst had toegedragen, dat het den vreemdeling onbegrijpelijk scheen, en zelfs de Katholieken in het land niet weinig bevreemdde. Deze zagen elkander aan, en riepen de een den anderen toe: hoe is het zuivere goud in een nietswaardig lood veranderd: Comment en un plomb vil l'or pur s'est il changé?

...... Zij gedachten de vorige tijden, en bereidden zich, tot hetgeen hun weldra bij de behandeling der vraag van een geheel of meer vrij onderwijs en volkomen vrijheid van godsdienst zou weêrvaren. Hierover werd bij de beraadslagingen over de wijzigingen, ten gevolge der afscheiding van Belgie, in de grondwet noodzakelijk geworden, gehandeld (1840), in welke grondwet, wel is waar die vrijheden zijn aangeteekend, maar die men in bewoordingen wenschte uitgedrukt te zien, zoo min mogelijk voor spitsvinnige verdraaijingen vatbaar. Te dezer gelegenheid een druk geschrijf voor en tegen, waaronder de bekende brief van den Hoogleeraar Siegenbeek, een onuitwischbaar gedenkstuk is, hoe vooringenomenheid ook in deze eeuw een helder brein heeft kunnen verduisteren. Doch de regering, die zich tot dantoe zoo weinig genegen had getoond, om de bestaande artikelen naar regt en billijkheid uit te leggen en toe te passen, was evenmin van wil, om die onbetwistbare regten in duidelijkere bewoordingen te vervatten, en niettegenstaande eenige leden der dubbele Kamer zulks met nog eenige andere punten, als regtstreeksche verkiezingen, trachtten af te persen, bepaalden zich de wijzigingen der grondwet, bij eenige meestal facto reeds bestaande beschikkingen. Intusschen scheen de ministeriële verantwoordelijkheid, zoo als zij der regering ter voorstelling afgedwongen en nu werkelijk door gegaan was, den monarch niet te bevallen, die misschien niet minder om zijn voorgenomen, en tengevolge van bedreigingen uitgesteld huwelijk, te kunnen voltrekken, de teugels van den staat zijnen zeer beminden oudsten zoon in handen gaf.

De troonsbeklimming van Willem II. deed al degenen, die tot hiertoe den gang der zaken en den onveranderlijken geest des bewinds om verschillende reden hadden afgekeurd en gelaakt, nieuwe en levendige hoop opvatten. De Katholieken inzonderheid, door dezen Monarch beter, dan door den vorigen gekend, verwachtten van Z. M. veel zeer veel goeds, en dat zulks niet ten onregte was, bewijzen de eerste maatregelen van Hoogstdeszelfs Regering, het vrijlaten der aanneming van kloosterlingen in eenige gestichten, het benoemen eener wel zamengestelde Commissie ter verbetering van het onderwijs-stelsel, en de hervatting der onderhandelingen ter uitvoering van het oude of liever tot het treffen van een nieuw Concordaat. Gelijk het waar is, wat het spreekwoord zegt, dat hij die spoedig geeft, tweemaal geeft, zoo zullen ook de Katholieken niet alleen de blijde verordeningen des Monarchs, maar ook de omstandigheid, dat zij van de eerste dagen Zijner Regering dagteekenen, nooit vergeten. En, hoewel de laatste maatregelen tot hiertoe geen bekend Resultaat hebben gehad, en het verloopene jaar 1841 voor de Katholieken eigenlijk *een jaar van verwachting* is geweest, zoo berusten zij desniettemin volkomen in de wijsheid, regtvaardigheid en beradene kloekmoedigheid des Vorsten. Zij weten wat middelen er zijn aangewend geworden, om in het vrije Nederland een Concordaat te voorkomen, wat Nassau, Wurtenberg, Hessen, Baden, ja zelfs Pruissen, zonder Constitutie, met Rome hebben aangegaan; zij weten, wat loos alarm, wat stoute bedreigingen zijn aangewend, wat libellen zijn verspreid, wat plegtige stappen zijn gedaan, om Willem II. in 1841 terug te houden van hetgeen Willem I. in 1827 ook voor de Noordelijke provinciën volgens dezelfde constitutie heeft meenen te kunnen doen; zij weten dit, kennen de inzigten van hunnen Koning en verlaten zich daarom op hetgeen Hoogstdeszelfs wijsheid, in deze omstandigheden zal oordeelen raadzaam te zijn. Tegen over eene partij geplaatst, die blijkens den Evangelischen Kerkbode, na voorafgaande betuigingen van verdraagzaamheid en onderlinge liefde, eene volslagen maar behendige Kruisvaart tegen de Katholieken predikt, heffen zij hunne oogen op naar Hem, die in den hemel heerscht, en naar zijne ondoorgrondelijke raadsbesluiten alle volken bestuurt. Het kan hun niet onbekend zijn, wat [illegible] hopen hebben van de zulken, die zoo lang zij het onderwijs, ter voortplanting [illegible] Katholische stellingen vrij konden [illegible]schen, zwegen of verdraagzaamheid predikten; maar zoodra hun dit monopolie dreigt te ontvallen, slechts van staatsgevaren, pauselijke heerschappij en terugkeer der mid-

d. eeuwen meer spreken. Vergeefsche moeite zou het zijn, hen te willen overreden en tot andere gedachten en billijke gevoelens te willen stemmen: Alles voor ons en niets voor de Katholieken, ziedaar hunne leus; en terwijl gematigde protestanten deze handelingen wraken, en des te meer voor die beginnende gisting vreezen, hoe noodzakelijker vrede en eensgezindheid in den tegenwoordigen toestand der schatkist zijn, zetten zij hunne plannen voort, als konden zij niet rusten voor dat hunne Katholieke landgenooten tot eenen staat zullen zijn teruggebragt, erger dan die der vorige eeuwen, en genoodzaakt zullen zijn uit te roepen: wij hebben eene constitutie en wij hebben geen vaderland! --

T.

KERKELIJKE STAAT.

De volken der Kerkelijke Staten, hebben weder een blijk van Z. H. bezorgdheid voor het algemeene welzijn ontvangen. Z. H. heeft een reglement voorgeschreven; waardoor het gebruik der Koepokinenting algemeen verspreid moet worden. Het pausselijk bevelschrift eindigt met de beschikking: dat tot meerdere onderrigting der arme volksklasse, de pastoors gehouden zijn dit reglement aan het volk voor te lezen.

— Weldra zal er een consistorie gehouden worden, waarin 4 of 5 prelaten tot Kardinaal zullen worden verheven.

— Op 17 Dec. overleed te Rome Mgr. Valentino Armellini, Bisschop van Alatrie en assistent van den pausselijken troon.

— Op den 18. Dec. overleed te Rome na eene zeer kortstondige ziekte, de Vicarius Generaal van Z. H. Kardinaal Josef, Della Forta Roziane. Geboren te Rome den 5 Sept. van 't jaar 1773, was hij, door den tegenwoordigen Paus, met het purper bekleed geworden onder den titel van Santa Susanna in het consistorie van den 6. April 1835. Hij was prefect der congregatie van de residentie der bisschoppen.

— Behalve Monsignore de Corsi, zijn ook de prefect van het pausselijk paleis, F. S. Massimo, de auditeur generaal C. Acton, en de gouverneur van Rome, L. V. Caseni, door Z. H. den Paus tot de waardigheid van Kardinaal verheven.

SPANJE.

— MADRID, 26 Dec. Heden is door den Regent, namens H. M. de Koningin, de zitting der Cortes geopend. De jeugdige Koningin was met eenen luisterrijken optogt naar het paleis van den senaat gereden, en zette zich aldaar op den troon neder, aan hare linkerzijde de Infante hare zuster, en aan hare regterzijde eenen trap lager, den Regent hebbende. Deze opende de zitting met eene aanspraak, die, gelijk de meeste Spaansche staatsstukken, zeer uitgebreid was, en waarin niet zeer veel bijzonders voorkwam, dan dat hij de allocutie van den Paus onstaatkundig noemde.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 28 Dec. De koopman Wijthof uit Amsterdam, de onvermoeide Nederlandsche handelaar met het tolverbond, aan wien wij het brillante suiker-traktaat hebben te danken, bevindt zich sints drie dagen wederom hier; waarschijnlijk speculeert het Nederlandsche kabinet andermaal op de gedienstigheid der Duitschers: in zoodanig geval houdt de Heer Wijthof de zending gaande. Het tolverbond bevestigt zich steeds meer en meer, en even zeker is het, dat tusschen hetzelve en Oostenrijk, Frankrijk en Belgie toenaderingen bestaan, die het uitzigt openen op de sluiting van tolen handelsverdragen.

— Het landgoed Neuland, in Silezie, hetwelk de graaf van Nassau van den graaf Nostitz heeft gekocht, zal tot vorstendom en de gravin van Nassau tot den rang van vorstin van Neuland worden verheven.

(*Börsenhalle.*)

BERLIJN, 28 December. De Koning heeft betrekkelijk zijne reis naar Londen bevolen, dat alles op eenen voet zoude hersteld worden, die volkomen aan den glans der plegtigheid en zijner hooge waardigheid zou voegen; Z. M. zal door een twintigtal voorname personen vergezeld worden.

Het schijnt dat Zijne Maj. voornemens is, een uitstapje naar Schotland te doen en Edimburg en nog een gedeelte van dat land te bezoeken.

— Er is tusschen Pruissen, Keur-Hessen, Saxe-Weimar-Eisenach en Saxe-Coburg-Gotha op den 23. December te Berlijn een Contract geteekend, over eenen aan te leggen ijzeren spoorweg van Italie naar Cassel, en Frankfort aan den Main, door Mersburg, Weissenfels, Naumburg, Weimar, Erfurt, Gotha, Eisenach en Rothemburg.

— De Engelsche Stoomboot Cyclops, aan wier boord zich de nieuwe Engelsche Gezant te Konstantinopel, sir Stratford Canning, bevindt, is den 18. December van Trieste, in de rigting van Malta, vertrokken.

— Te Trieste was het weder den 22. dezer nog zoo zacht, dat de kastanje, en appelboomen niet alleen ten tweedenmale bloeiden, maar sommigen daarvan zelfs vruchten droegen.

— Men schijnt hoop te voeden, dat de geschillen tusschen de Turksche en Grieksche Regeringen, weldra in der minne bijgelegd zullen worden.

ZWITZERLAND.

Brieven van den Zwitserschen resident te Weenen, de Heer d'Effinger bevestigen, dat het Oostenrijksche Kabinet besloten heeft geen deel te willen nemen aan de Duitsche tolvereeniging. Deze tijding zal door den handel in Zwitserland met genoegen worden ontvangen.

— De Pruissische Staa's-Courant meldt dat de Baron Werther eerste Secretaris der Russische legatie te Parijs bestemd is, om den Heer Dr. Bunsen te vervangen in deszelfs waardigheid als gevolmagtigde bij het Zwitsersch bondgenootschap.

— Wij merken op in het rapport van eene der Zittingen van het wetgevend ligchaam te Geneve, dat het gebed hetwelk bij de opening en sluiting dier Zittingen plaats had, afgeschaft is.

— Men schrijft uit Freburg dat een der lieden van Franconi verlof gekregen hebbende op den 19. Dec. of den 4. Zondag van den advent met 21 paarden voorstellingen te geven, eenige lieden er over geklaagd hebben, dat men den H. advent en Kersmistijd op die wijze ontheiligde. Het gemelde verlof is door den heer Prefect weder ingetrokken.

ENGELAND.

In de *Globe* leest men den 31. December dat H. M. heeft aangekondigd, voornemens te zijn in persoon, door eene troonrede, de zitting van het Parlement op den 3 Februarij aanstaande te openen.

Men maakt aan de Kamer der Lords vele verfraaijingen, hetgeen reden geeft om te hopen, dat de hooge personaadjes en de voorname vreemdelingen, die door H. M. uitgenoodigd zijn om den doop van den Prins van Gallis bij te wonen, ook bij deze plegtigheden zullen tegenwoordig zijn. —

— Verscheiden Ministers en leden van het Corps Diplomatiek houden zich reeds ijverig met schikkingen tot de waardige ontvangst van den Koning van Pruissen bezig. Men zegt dat ook de stedelijke regering dezer hoofdstad dien Vorst een luisterrijk onthaal heeft toegedacht.

—Ook de toebereidselen voor het leggen van den eersten steen aan de nieuwe Beurs, op den 17. dezer, houden vele handen onledig. Rondom de plaats waar zulks geschieden moet is een amphitheater opgerigt, dat ongeveer twaalfhonderd personen zal kunnen bevatten. Prins Albert zal denkelijk op het stadhuis worden afgewacht, om zich van daar, met den Lord Maire, de Aldermen en de commissie, met het bestuur over het werk belast, naar genoemde plaats te begeven.

— Latere berigten uit New-York houden alleen in, dat de groote jury te Philadelphia eene acte van aanklagt gerigt heeft tegen de directeuren en kassiers van de Bank der Vereenigde Staten, wegens zamenspanning, om de houders van bankpapier op eene bedriegelijke wijze van aanzienlijke sommen te berooven.

— Het zenden van troepen, tot versterking der expeditie tegen China, duurt onafgebroken voort.

— Het aantal armen, zoo volwassenen als kinderen, in de onderscheiden werkhuizen van Londen, bedraagt thans ruim veertigduizend, en alzoo bijna zestienhonderd meer dan op het einde van 1840.

Eene deputatie uit de behoeftige wevers van Spitalfieds heeft de medewerking van den Lord Maire der hoofdstad verzocht en verkregen, tot het erlangen eener uitdeeling uit het bij inschrijving verzameld fonds, ten behoeve dier werklieden en hunne gezinnen, te zamen vier en twintig honderd personen uitmakende.

IERLAND.

In de wekelijksche vereeniging van de Société national voor de herroeping der vereeniging, die te Dublin den 28 December is gebeurd, heeft de lord Maire het gerucht van eene transactie, die tusschen hem en de Whigs zou hebben plaats gehad, en waardoor hij zich zou hebben verbonden om de vraag van de herroeping der vereeniging te doen vernietigen, gelogenstraft. De Heer O'Connell heeft terzelfder tijd aangekondigd, dat, door het overlijden van den Heer West, een der vertegenwoordigers van Dublin bij het Parlement, er eene nieuwe verkiezing in deze stad zou plaats hebben. Hij heeft verklaard, dat hij als lord maire zich in geenen deele mogt inlaten met deze verkiezing, wier bestuur aan den Sheriff was toevertrouwd, maar, dat indien zijne medeburgers eischten dat hij daaraan deel nam, hij zich van zijne hooge functien waarmede hij bekleed was zou ontdoen, en in het strijdperk wederkeeren om hen met zijnen ijver en pogingen te dienen.

FRANKRIJK.

Dit jaar zegt de *Gazette du Midi*, heeft men te Marseille de H. Mis van Kersmis weder om ten twaalf uur of middernacht begonnen, even als onder de restauratie, en, door het schoone weder en de heldere maneschijn begunstigd, is de toevloed van menschen die tot de verschillende godsdienstige plegtigheden toestroomden, buitengewoon groot geweest.

— Het zou moeijelijk zijn, zegt een Journal van Lyon de menigte te beschrijven, die onze Kerken bij de H. Mis van middernacht met Kersmis opvulde. In de Kerk van Saint-Jean was de toeloop zoo groot, dat deze groote Kerk de menigte niet geheel kon bevatten.

— Men leest in den Messager, het volgende:

De twee personen welke ten gevolge van de bekendmakingen van Colombier en Just Brazier in hechtenis genomen waren, zijn de heeren Boulet, Koopman, en Rousselot, Werktuigkundige. Deze lieden zijn naar de gevangenis van Luxemburg overgebragt en hebben aldaar een verhoor ondergaan. Een derde bevel van inhechtenisneming was er nog gegeven tegen iemand die men echter in zijne woning niet heeft kunnen vinden.

— De Heeren Delaroche schrijver van den National en Aubry Foucault schrijver van de *Gazette de France* zijn gedagvaard om op den 11. Januarij eerstkomende te verschijnen voor het hof van assises, als aangeklaagd zijnde, van aanranding tegen de regten des Konings.

— In den nacht van den 19. op den 20. is de Gemeente Gordes (Vaucluse) het tooneel geweest van eene verschrikkelijke gebeurtenis: 11 — 12 huizen die op eene rotsbank gebouwd waren, zijn door het afbreken van een gedeelte der rots, ingestort; niemand is echter daarbij omgekomen.

— Men schrijft uit Rouaan onder dagteekening van den 29. December, dat een zware mist op den 23 bijna een verschrikkelijk ongeluk aldaar had veroorzaakt: Een Stoomschip was zoo digt bij den oever voorbijgevaren, dat de passagiers de takken der boomen konden grijpen. Op het roepen van eenigen, dat men zich voor het slaan der takken zou wachten, verbeeldde zich eene jonge dame dat de boot, te gronde ging, en greep een dier takken vast, waaraan zij bleef hangen, terwijl de boot zich verwijderde; zij viel daarop in het water, maar werd gelukkiglijk door eenige lieden in een bootje gered.

— Wij vernemen, dat het bevel aan Salvandy is gegeven, om onmiddelijk zijne brieven terug te eischen en met zijn Gezantschap naar Frankrijk wederkeeren, indien Espartero hem blijft weigeren, dezelve in persoon aan de Koningin van Spanje ter hand te mogen stellen.

— Zichier de opmerkingen welke de Fransche Courier maakt, over de gelukkige resultaten der lente en herfst Campagnes in Algerie: Het jaar, zegt dit journal is voor Fransch Afrika gelukkig geweest. Het geduld, de hekwaamheid, de heldenmoed van ons leger hebben resultaten opgeleverd wier belang bewezen is. De lente en herfst campagnes zijn door gebeurtenissen geteekend, die gelukkige gevolgen moeten hebben. De tegen ons verbitterde zijn vernietigd geworden: anderen hebben ons verzekerde bewijzen van getrouwheid gegeven.

De goede uitslag onzer wapenen heeft, op den geest der Arabieren eenen levendigen indruk gemaakt, dezelve heeft eenigen verschrikt en ontmoedigd, en anderen een vertrouwen ingeboezemd, dat zij nog niet hadden.

— PARIJS 31 Decemb. Gisteren heeft de Maarschalk Soult eene zeer lange conferentie met den Koning gehad

— De bezoeken van de Koningin Christina op de Tuileriën zijn menigvuldig.

— Men leest in een ochtendblad:

Men brengt ten elf ure de nieuw beschuldigden voor. Gisteren hebben twee fiacres ten een ure des namiddags, dezen onder geleide van commissarissen en agenten van policie, naar de gevangenis van Luxemburg overgebragt.

De meeste van hen hebben volgens het zeggen der bewaarders een voorkomen, hetwelk aanduidt, dat zij tot eene gegoede klasse behooren; verscheidene van hen houdt men reeds voor de opperhoofden van het geheime genootschap.

— Talrijke bevelen tot gevangenneming worden in verscheidene wijken der hoofdstad uitgevaardigd; heden heeft de commissie van het hof der Pairs zich naar de gevangenis der nieuw beschuldigden begeven, om hun het eerste verhoor te doen ondergaan.

— Heden na den middag heeft de commissie der Pairs en de Heeren Hebert en Bouclij zich nog eens bij den Hertog de Cazes vereenigd om het onderzoek der zaak van Quenisset voort te zetten.

— De Abt de Lamennais heeft gisteren de gevangenis van st. Pelagie verlaten, na aldaar den tijd doorgebragt te hebben die door het Hof van Assises der Seine bepaald was. Zijne vrienden zijn voornemens hem eerstdaags een maaltijd te geven.

— Bij naauwkeurige opmaking is bevonden, dat het aantal dergenen, die sedert Julij 1830 tot het einde van 1841 om politieke redenen in Frankrijk gevangen gezet zijn, meer dan veertienduizend bedraagt.

BELGIE.

— De Koning heeft op voorstel van den Minister van Justitie eene commissie benoemd, uit zes leden, welke belast is met de redactie der wetsontwerpen, betreffende eene herziening der wetten omtrent de bankbreuken, een uitstel van betalingen, over de burgerlijke- en handelsbetrekkingen, de assurantien en lijfsdwang.

Tot leden dezer Commissie zijn benoemd de Heeren Fernelmont, Procureur-Generaal aan het Hof van appel van Brussel, President; van Laeken, Raadsheer aan het Hof van Cassatie; Roels, kamerpresident aan het Hof van appel te Gend; Blairgnies Raadsheer aan het Hof van appel van Brussel; Schumacker President der Kamer van Koophandel te Brussel; Oostendorp, Griffier van den Regtbank van Koophandel te Antwerpen.

— De Inspecteurs bij het Departement van Financien, de Heeren Morel en Most, zijn op het punt om naar Parijs te vertrekken, om deel te nemen aan de handels-onderhandelingen met Frankrijk.

— Door een depeche van den 28. December heeft H. M. de Koningin, den Heer Junbluth doen bedanken voor de teekening aan Hoogstdezelve te Mons opgedragen; en hem eene bijzonder fraaije met turquoise omzette speld ten geschenke gegeven.

— Op Oudejaarsavond zijn aan de Ambassadeurs, Ministers en andere overheden verscheidene Serenaden gegeven.

— Men zegt dat het Gouvernement en de Stedelijke Regering, zich dezer dagen bezig gehouden hebben, om in het oude hotel van van Maanen eene Maatschappij van algemeene weldadigheid op te rigten: de verkoop van dit hôtel, die reeds bepaald en aangekondigd was, is dientengevolge voor eenen onbepaalden tijd uitgesteld.

— Men heeft voldoende tijdingen van onze landgenooten, de hennipbouwers ontvangen, die het aan het Engelsche Gouvernement gelukt is naar de Oost-Indien te lokken. Zij stellen de Indische hennip gelijk met de beste soorten uit Noord-Europa. In de Zuidelijke streken van Himmalaya was de aankweeking dezer plant reeds bekend, maar de wijze om dezelve tot den handel geschikt te maken, was zoo onvolmaakt, dat men dezelve niet kan gebruiken, dan om touw en zeer grove zakken te maken. Onze Duitsche voorvaderen gebruikten de hennipbladen eerst tot het maken van een zeer bedwelmend bier. Onze Landgenooten hebben ook deze gewoonte in Himalaya gevonden waar men er een drank van maakt, *bang* genaamd, en die men zeer duur op de Kermis van Hurdwar verkoopt. De *bang* is dezelfde drank, die de Muzelmannen van het Oosten ***haschisch*** noemen, en waarvan zij dikwijls een onmatig gebruik maken.

— Alvorens bepaaldelijk eene naamlooze maatschappij voor de bevolking der provincie van St. Catharina in Brazilie op te rigten, hebben eenige achtingswaardige personen die de uitvoering van dit ontwerp ter harte nemen, het voornemen gemaakt, de onkosten te doen van een onderzoeks-reisje naar Brazilie te maken, ten einde de provincie te onderzoeken, welke zij zich voorstellen aan te koopen, en zich met het Braziliaansch Gouvernement, over de verschillende punten van schikking te verstaan. Deze Heeren hebben de goedkeuring van het Gouvernement mogen vernemen en de verzekering bekomen, dat de Belgische Zaakgelastigde, hun zijne krachtdadige hulp zal verleenen. Zij hebben daartoe een schip uitgerust en zijn reeds onder zeil gegaan. Naar alle waarschijnlijkheid zal deze zending, niet voor na den zomer van 1842 kunnen terug zijn, en dan eerst zal deze maatschappij bepaaldelijk geregeld worden.

— Den 29. December omstreeks 4 ure des namiddags, zijn zeven boschwachters van den Hertog van Aremberg, vergezeld van drie gendarmes, die tien stroopers naar den procureur des Konings vervoerden, door 2 a 300 personen, aan den ingang der Namursche poort te Leuven aangevallen. Deze agenten der openbare magt zijn door de menigte tot aan de burgerlijke gevangenis vervolgd, waar de plaatselijke politie, door eene sterke magt bijgestaan, de oproerlingen hebben verspreid Henri Ganlens is op heeter daad gevat.

Men denkt dat de zaak over het Complot bij het Hof van Assises, tegen het einde der maand Januarij voor zal komen; de debatten zullen zeer belangrijk zijn.

— Laatstleden woensdag is voor Jean Bapt: Ghobert, die tot dusverre buiten toegang zat, dien gestrengen maatregel opgeheven.

— Men leest in l' Ami de l' Ordre van Namur de volgende twee bekendmakingen:

Van heden af zal de Heer Genets ophouden met zijne functien als hoofd-redacteur van l' Ami de l' Ordre, en in geenerlei de minste betrekking meer met dat Blad staan

De Raad van redactie van l'Ami de l' Ordre keurt de wijze geheel af, waarop het Fransche Gouvernement en deszelfs doorluchtig opperhoofd in Blad zijn voorgesteld.

— De *Gazette de Liége*, bevat een artikel over den gedeputeerden Verhaegen, dien het behaagd heeft en dit zonder rede, de geestelijken van Belgie te beschuldigen, dat zij de Tienden weder trachten in te voeren. Wij lezen in hetzelve:

In den loop der laatste maand, ging de heer Verhaegen eene zaak te Hasselt bepleiten, welke hij verloor. Dit raakt ons echter niet. Hij dineerde bij zijnen politischen vriend, den procureur des Konings. Wij hebben daarover niets te zeggen, hoewel dit bezoek misschien den zin der rede verklaart, die de groote Improvisateur later van de tribune over zijnen vriend deed hooren en welke met deze woorden begon: « De achtingswaardige Pollenus, die ik tot mijn leedwezen niet meer in dezen kring zie plaats nemen enz", dit was tegelijk eene lofrede en eene aanbeveling, voor de kiezers, ook dit stond hem vrij. Maar zie hier, hetgeen ons betreft; is het waar, is het mogelijk, (hetgeen iedereen te Hasselt voor eene ware gebeurtenis houdt.) dat de goede wil van den Procureur des Konings te Hasselt zoo ver is gegaan om door den gevolmagtigde van het Parket de *improvisiatie* tegen de tienden te doen ronddragen en uitstrooijen: Bewijst deze gebeurtenis, uit een constitutioneel opzigt beschouwd, niet een misbruik van die magt en dien rang, die de Procureur des konings bij het gouvernement bekleedt? Wij zouden deze **handelwijze als onverschoonbaar beschouwen.** De improvisiatie tegen de tienden wel is waar, was, gevolgd van de lijkrede, uitgesproken ten voordeele van den exrépresentant; maar dat verandert niets aan de zaak.

Dat de Heer Verhaegen nietige driften naloopt om des te grooteren loop aan de groote beschuldiging van de tienden te geven, dat moet hij weten . . . Maar het is ook van belang, dat de pers de handelwijzen aan den dag brengt, die men daartoe bezigt, en dit is ons plan —

NEDERLAND.

'sGRAVENHAGE, 2 Jan. Ten gevolge eener missive van Z. Exc. den minister van Binnenlandsche zaken, is ter kennisse van de belanghebbende fabrijkanten en handelaars in maten en gewigten gebragt, dat de nieuw vervaardigde en reeds geijkte maten en gewigten, welke in hunne winkels en magazijnen onverkocht en blijkbaar ongebruikt mogten voorhanden zijn, voortaan kosteloos op nieuw kunnen worden nagezien, en, naauwkeurig bevonden zijnde, den jaarlijkschen her-ijk zullen mogen ondergaan door den arrondissements-ijker, die dezelve voor het eerst geijkt heeft, of, bij ontstentenis van dien ambtenaar, door zijnen opvolger; met bepaling nogtans dat die maten en gewigten, gedurende de eerste dagen der maand Januarij van elk jaar, en wel uiterlijk vóór den 15. dier maand, ter her-ijk zullen moeten worden aangeboden.

— Bij Koninklijk besluit van 11 Februarij 1831, N° 81, was bepaald, dat een der Nederlandsche oorlogschepen steeds den naam zou voeren van van Speyk, als een blijvend gedenkteeken van den heldendood diens jeugdigen Zee-officiers. De korvet, welke sedert 1831 met dien onvergetelijken naam prijkte, was ongeschikt geworden voor de actieve dienst en werd sedert eenigen tijd gebezigd als wachtschip te Soerabaya. In aanmerking nemende dat de naam, door zulk eene daad vereeuwigd, niet moet prijken op eenen tot havendienst verwezenen bodem, is door het departement van marine en kolonien aan den Koning voorgesteld, en door Z. M. goedgekeurd, dat een der te Amsterdam op stapel staande, en der voltooijing nabij zijnde oorlogschepen thans genaamd ***Medusa***, zal worden herdoopt de: ***van Speyk***.

— Men verneemt, dat de hoofd-kommissie, tot de zaken der Israëliten, aan de groote kerkeraden dier eeredienst, eene circulaire heeft doen toekomen, houdende, dat genoemde commissie reeds voor lang heeft vermeend, dat er middelen behoorden beraamd te worden, om te bewerken, dat de openbare Godsdienst-oefening binnen de Synagoge op eene meer plegtige wijze worde verrigt, en, met in achtneming van alle doctrinale voorschriften, zoodanige verbeteringen worden daargesteld, waardoor alle aanstootelijkheid weggeruimd, en orde en stilte gehandhaafd worden, ten einde daardoor voor die Godsdienst dien eerbied in te boezemen, welken dezelve vereischt en die door ingeslopene misbruiken voor een groot gedeelte schijnt verloren te zijn. Uit dien hoofde heeft de gemelde Hoofd-Commissie de Kerkeraden uitgenoodigd, om, in verband met de geestelijken, zoodanige veranderingen en verbeteringen te willen ontwerpen, als door hen nuttig en wenschelijk worden geacht, om het bedoelde oogmerk te kunnen bereiken, en dezelve vervolgens aan deze Commissie te doen toekomen.

— Z. M. de Koning heeft gisteren op den middag, door al de Koninklijke Prinsen vergezeld en door eenen schitterenden staf gevolgd, eene wapenschouwing over de troepen der bezetting, die in het Voorhout geschaard stonden, gehouden. Die troepen hebben, toen de Koning voor het front verscheen, luide vreugdekreten doen hooren. Een groot aantal bewoners der residentie was bij deze fraaije wapenschouwing tegenwoordig.

Des namiddags hebben HH. MM. de Koning en de Koningin een groot diner van 112 couverts op het paleis in het Noordeinde gegeven.

Er bleven nog eenige oude leden van den abtdij van van Postel in Kempenland over, onder anderen de Eerw. Heer Beugels, deken en Pastoor te Helmond. Toen zij nog ten getalle van zeven of acht waren, kwamen zij onder elkander overeen, dat de goederen der abtdij zouden besteed worden tot de wederoprigting van dit klooster, of aan eenige kloosters van hunne orde zouden worden gegeven, met de verpligting om de missen te lezen, waartoe deze abtdij was verpligt geweest. Zij hebben het klooster der Recolletten te Reckheim aangekocht; het huis en de kerk zijn volkomen in orde gebragt, en den 6 December hebben zij het geluk gehad de herstelling van hun klooster plegtig te vieren.

De Eerw. Heer Pastoor van Helmond, een eerbiedwaardig en geleerd geestelijke is tot overste, en de Eerw. Heer Mummen Pastoor te Tenderloo tot prior benoemd.

Journ. Hist.

MENGELWERK.

Sinds eenigen tijd is er een Prospectus in omloop, van een uit te geven Maandschrift, tot titel voerende de *Katholiek*. In de omstandigheden waarin wij verkeeren, kan het niet anders, of dit Maandschrift moet welkom wezen bij de Katholijken van ons land. Wij laten derhalve dien Prospectus, om er nog meerdere publiciteit aan te geven, hier in zijn geheel volgen. Het zal niet noodig zijn, er eene aanbeveling bij te voegen, dewijl de Prospectus zich zoo gunstig voordoet, dat iedere aanbeveling overbodig is.

De Katholiek.

Aan niemand, die den toestand der maatschappij gade slaat, kan het ontgaan, dat het godsdienstig beginsel

zich overal verlevendigd heeft en op de vroeger heerschende onverschilligheid de bovenhand begint te nemen. Dit verschijnsel, dat zooveel aan Europa voorspelt, vertoont zich ook ten duidelijkste in Nederland: de aankondiging dus van een nieuw godsdienstig tijdschrift zou in deze gesteltenis der gemoederen reeds genoegzame verklaring vinden.

Maar er is meer. De Protestantsche geschriften, waarin de Katholieke Kerk bestreden wordt, hebben sinds eenigen tijd niet slechts in getal toegenomen, maar vele hebben het op eenen toon van hevigheid gezet, waarbij men aan niets dan aan het voorgestelde doel schijnt getrouw te willen blijven. Over de Katholieke Kerk, over hare leer, hare regten en gebruiken, over hare bedienaren en ledematen, bijzonder in ons Vaderland, worden verhalen medegedeeld, beschouwingen gehouden, redeneringen vooruitgezet, die men niet berispelijk, maar schuldig moet noemen en tot welker veroordeeling, de waarheid niet toelaat verzachtende woorden te gebruiken. Het is dan ook onnoodig voorbeelden ter staving aan te halen, zij zijn overbekend.

Op deze wijs aangevallen, gevoelen de Katholieken zich verpligt hunne middelen van verdediging te vermeerderen. Waaraan zouden zij zich blootstellen, indien zij, ruim twee vijfde gedeelte van de bevolking des Rijks, en zeker de talrijkste der daarin bestaande gezindheden, zich, zonder verdere tegenspraak, openlijk vijanden des vaderlands lieten noemen? Zij zouden vergeten wat zij aan de godsdienst en aan het vaderland verschuldigd zijn; zij zouden de regten, hun bij de Grondwet gewaarborgd, onwaardig wezen; zij zouden de minachting hunner geloofsgenooten in andere landen, mogelijk zelfs die verachting verdienen, waarin hen hunne bestrijders in Nederland pogen te brengen.

Uit het besef dier regten en pligten is het plan van dit maandschrift ontstaan, als een der geschiktste middelen tot derzelver handhaving en vervulling.

Het is er echter ver af, dat men zich hierbij heeft voorgesteld, slechts aantijgingen te wederleggen, en het plan zijner werkzaamheid van zulke bestrijders te laten afhangen. De waarheid spreekt het liefst van zich zelve; en ook dan, als zij dwalingen wederlegt, volgt zij hare eigene wetten.

Dit maandschrift, dat ter harer verdediging opgerigt, den naam zal dragen van *de Katholiek*, zal, gelijk die naam doet verwachten, de Godsdienst ten onderwerp van behandeling hebben; niets, wat daarmede in nadere betrekking staat, of in dit opzigt den Katholieken dierbaar is, zal hierbij vergeten worden. De omstandigheden spreken te luide, dan dat men zich altijd op eene streng wetenschappelijke en minder vrije behandeling zou kunnen verwachten. Die leerstukken, welker verdediging de omstandigheden vorderen, die dwalingen, ter welker wederlegging het geschikste oogenblik zich aanbiedt, zullen boven andere dergelijke onderwerpen de voorkeur verkrijgen; die kerkelijke instellingen, die daadzaken of gebeurtenissen der kerkelijke, algemeene en vaderlandsche geschiedenis, welke het meest bestreden of vervalscht zijn, zullen vooral verdedigd en toegelicht worden. Om dezelfde reden zullen die regten, wier bescherming van staatswege door de Godsdienst gevorderd kan worden, als hare vrije uitoefening, de onafhankelijkheid harer hierarchie, haar invloed op opvoeding en onderwijs, in den *Katholiek* eenen verdediger vinden.

Kunst en letteren staan tot de godsdienst in eene te naauwe betrekking, om aan den *Katholiek* geheel vreemd te kunnen blijven. Zijne beschouwingen zal hij daarover van tijd tot tijd moeten uitspreken; en gevoelt een vriend der kunst zich opgewekt, ter eer der zaak, welke hij verdedigt, eenig letterloover hem aan te bieden, dankbaar zal hij het ontvangen en zich de eeuw van Leo X herinneren.

De *Katholiek* acht het pligt, reeds bij dezen, zijne toekomstige lezers bekend te maken met de beginselen, welke hij in de verdediging der Katholieke waarheid en hare belangen zal volgen.

De *Katholiek* wenscht niets vuriger dan liefde, vrede, eensgezindheid, overal, altoos en met allen; maar hij is tevens overtuigd, dat de ware liefde, vrede en eensgezindheid slechts in en door de *waarheid* te vinden zijn. Hij zal dus boven alles en vóór alles waarheid zoeken, waarheid verdedigen en dit zonder haat gelijk zonder vrees.

Hij kan zich door de verscheidenheid der onderwerpen geplaatst vinden op het gebied der godsdienst, der wetenscha of der burgerlijke betrekkingen.

In het gebied der *Godsdienst*, heeft de *Katholiek*, slechts één *stelregel*: *het Katholieke geloof in en door de Katholieke Kerk, van welke Kerk de opvolger van den H. Petrus het eenig en wettig zigtbaar Opperhoofd is*; want onderwerping en kinderlijke gehoorzaamheid, in kerkelijke zaken, aan dat Hoofd der Kerk, is bij *alle* Katholieken, ook van Nederland, niet de leus eener factie, maar de uitdrukking, de standaard van hun geloof.

In het gebied der *wetenschap*, zal de *Katholiek* steeds hulde toebrengen aan verdiensten, ook aan die, welke buiten den schoot zijner Kerk gevonden worden. Het is zijns bedunkens, kleingeestigheid of ondragelijke partijzucht, bij de alom verspreide kennis en geleerdheid, zich het monopolie van wetenschap en verstandelijken voortgang uitsluitend aan te matigen.

Wat eindelijk de *godsdienstig-staatkundige betrekkingen* aangaat; de *Katholiek* zal steeds aan de voorvaderlijke spreuk: *Eendragt maakt magt*, getrouw blijven. Hij wil niet verdeelen, niet verbitteren, maar verzoenen en vereenigen. Hij weet ook, dat die gewenschte eendragt slechts dan kan plaats grijpen, wanneer de verschillende belanghebbenden wederzijds elkanders regten eerbiedigen. De *Katholiek* zal dus ook immer gedenken, dat zonder dien onderlingen eerbied voor de grondwettige regten der verschillende gezindten, de rust en bloei onmogelijk zijn.

In één woord: vrijmoedige verdediging der waarheid, ongeveinsde hulde aan erkende verdiensten, onbegrensde eerbied voor de regten van allen, dit zijn grondregelen, waarvan de *Katholiek* nimmer hoopt af te wijken.

(Hier volgen de namen der mede-arbeiders, die vele zijn, waaronder mede de uitstekendste namen der Nederlandsche geestelijkheid gevonden worden.)

VOORWAARDEN DER INTEEKENING.

Dit tijdschrift zal op het einde van elke maand worden uitgegeven, bij afleveringen van 3 à 4 vellen druks. Het eerste nommer zal tegen ultimo Januarij 1842 het licht zien.

Men teekent voor niet minder in dan voor één deel of 12 afleveringen.

Bij elken jaargang zal een net gedrukte titel en bladwijzer *gratis* gevoegd worden.

De prijs der twaalf afleveringen, bevattende 48 vellen druks, is franco per post *f* 6, waarvan de betaling telken drie maanden voor een vierde gedeelte zal moeten geschieden.

Men wordt verzocht brieven, boekwerken en bijdragen, dit tijdschrift betreffende, franco aan den Uitgever te zenden.

De inteekening geschiedt bij den Uitgever van den NOORD-BRABANDER en bij alle Boekhandelaren van het Rijk.

Ten einde de oplage der eerste aflevering te kunnen berekenen, verzoekt men de opgave uiterlijk vóór den 15 Januarij aanstaande te doen.

's Gravenhage, Dec. 1841.

A. P. VAN LANGENHUYSEN.

ADVERTENTIEN.

*** Ondertrouwd

F. E. DU FONT,

en

C. E. SWEENS.

's Bosch, den 5 Januarij 1842.

*** Op Woensdag den 12 Januarij 1842 en volgende dagen, zal door den Vendumeester JOHANNES DE BRUIJN, in de St. Jorisstraat te *'s Bosch*, worden overgegaan tot de verkoop van eenen fraaijen INBOEDEL, bestaande in: GOUD, ZILVER en JUWEELEN, BEDDEN, MATRASSEN, LINNEN en PELLEN, Mahoniehouten TAFELS, KABINETTEN, STOELEN, SCHILDERIJEN, SPIEGELS, PORCELEIN, AARDEWERK, KOPER en TIN, en hetgeen verder ter verkoop zal worden aangeboden; welke Goederen daags voor de verkooping, en wel op Dingsdag den 11 Januarij 1842, des voormiddags van 10 tot 12 en des namiddags van 2 tot 4 ure, ter plaatse voorschreven voor een ieder zullen te zien zijn.

Zeg het voort.

*** Wordt uit de hand te koop aangeboden; een extra wel ter nering staande hecht, sterk weldoortimmerd KOOPMANSHUIS of WINKELHUIS met TUIN en verdere aanhoorigheden, voorzien van onderscheidene ruime, allen behangen BOVEN- en BENEDENKAMERS KEUKEN en andere gemakken, alsmede twee buitengewoon groote verwelfde KELDERS enz. gelegen nabij de groote Markt in de Hinthamerstraat te *'s Hertogenbosch*. Nadere inligtingen zijn te bekomen bij den uitgever dezes.

Granenmarkt.

Te Amsterdam, van 3 Januarij. 1842.

Tarwe zonder handel.

Rogge bij gerijf verkocht; 125 p. Rost. *f* 226; 122 p. Stett. *f* 218.

Garst prijshoudend, 106 p. n. Nassaud. *f* 161 aan de molen.

Haver iets hooger, 86 p. n. Gron. dikke *f* 100; 75 p. o. dito *f* 85.

Boekweit *f* 3 hooger verkocht; 115 p. groot Brabandsche *f* 235.

Koolzaad op 9 vat in oct. 78 p. vl.

Raapolie dadelijk williger en op levering flaauw; per 6 w. *f* $61\frac{1}{2}$; Vlieg. *f* 60 a $\frac{1}{4}$; Mei *f* $53\frac{3}{4}$ a $\frac{1}{2}$; Sept. *f* $46\frac{1}{4}$, Oct. *f* $46\frac{3}{4}$; Nov. *f* 46.

Lijnolie per 6 w. *f* $40\frac{1}{4}$; Vlieg. *f* $39\frac{1}{2}$. Hennepolie per 6 w. *f* $48\frac{1}{2}$; Vlieg. $47\frac{1}{2}$.

Raapkoeken *f* 85 a 90. Lijnkoeken *f* 9 a $11\frac{1}{2}$.

MARKT-BERIGT.

EINDHOVEN, den 4 Januarij 1842.

De prijzen der granen zijn heden alhier geweest.

Rogge.	*f* 6,20.
Boekweit.	- 5,40.
Haver.	- 2,80.
Boter.	- 0,60.
De 4 pond roggebrood.	- 0,35.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

De belgische fondsen van den 4 Januarij. 1842.

De $2\frac{1}{2}$ pCt $52\frac{3}{4}$. de 5 pCt $101\frac{1}{8}$. de 4 pCt $92\frac{1}{4}$. de 3 pCt $71\frac{1}{4}$ de 4 pCt. niet gen. Ard. $23\frac{5}{8}$. Rome 1832 $102\frac{3}{8}$.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN

BEURS VAN AMSTERDAM.

Heden, Maandag 3 Januarij $4\frac{1}{2}$ Ure.

W. S. $2\frac{1}{2}$ pCt. $51\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$. W. S. 5 pCt. $99\frac{7}{8}$, 100. Kansbilj *f* $25\frac{3}{8}$. Restanten $\frac{3}{8}$. Synd. $4\frac{1}{2}$ pCt $92\frac{3}{4}$ $\frac{1}{8}$. Dito. $2\frac{1}{2}$ pCt $67\frac{7}{8}$, $\frac{1}{8}$ Handelm. $155\frac{1}{2}$. O I. 5 pCt. $97\frac{1}{2}$, Ard. 85 p. st. $22\frac{7}{8}$. $23\frac{1}{8}$ $\frac{1}{16}$. Ard. Coupon $22\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$. Passive $5\frac{3}{4}$, $\frac{11}{16}$. Oude Russen 106, $105\frac{7}{8}$. oude Russen 4 pCt $87\frac{3}{8}$. Brazil'en 100 p. st. $66\frac{1}{4}$.

CORRESPONDENTIE.

— Het Artikel van Tilburg ingezonden kan niet geplaatst worden.

— Een vriend voor landbouw en industrie zendt ons uit Limburg een lang Artikel, waarin hij klaagt over den slechten staat der waterleidingen, en wegen; hoewel deze laatste veel gelds aan de provincie kosten. Dit artikel is niet geschikt om in den *Noord-Brabander* opgenomen te worden. Hij wende zich liever tot het gedeputeerd bestuur of tot de eerstkomende provinciale vergadering.

Latere berigten.

BRUSSEL, 4 Januarij.

De aanspraak door den regent, bij de opening der zitting der Spaansche Cortes uitgesproken, schijnt eenen gunstigen invloed op de beurs te Amsterdam gemaakt te hebben, alwaar dezelve gisteren zeer willig waren. Wij begrijpen niet hoe dat de Parijsche speculateurs waarde kunnen hechten, aan de verzekeringen welke te goeder trouw in deze aanspraak gegeven worden. En waarschijnlijk zal de gevallen sneeuw, even als den vorigen dag, de komst der post vertragen, en daardoor zullen wij niet voor dezen avond ten vijf ure de Parijsche fondsen kunnen weten. Tot op heden ten twee ure is deze gissing nog eene wezenlijkheid.

DE FRANSCHE POST IS HEDEN NIET AANGEKOMEN.

En de Belgische Bladen behelzen geen belangrijk nieuws.

Ter Drukkerij van D. A. A. DE ROOY, te 's Bosch.